

ข้อบังคับของรัฐบาล

ว่าด้วยเครื่องแบบสมาชิกสภา

(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓

เพื่อปรับปรุงเครื่องแบบของสมาชิกสภาให้มีความเหมาะสมกับการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ มีความสง่างาม สมเกียรติ และสามารถใช้กับส่วนราชการ พิธีการและการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภา ตลอดจนการเยี่ยมเยียนประชาชนในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมกับภารกิจและสภาพภูมิอากาศ ประธานรัฐสภาจึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบสมาชิกสภา พ.ศ. ๒๕๑๖ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบสมาชิกสภา พ.ศ. ๒๕๑๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องแบบสมาชิกสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๖ ออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับของรัฐบาลว่าด้วยเครื่องแบบสมาชิกสภา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๕ แห่งข้อบังคับของรัฐบาลว่าด้วยเครื่องแบบสมาชิกสภา พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๕ เครื่องแบบปกติ มี ๔ แบบ คือ

- เครื่องแบบปกติขาว
- เครื่องแบบปกติกากีคอพับ
- เครื่องแบบปกติกากีแกมเขียว
- เครื่องแบบปกติกากีตรวจการ

ก. เครื่องแบบปกติขาว ให้ประกอบด้วย

(๑) หมวก

สมาชิกชาย ให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีขาว กะบังหน้าหมวกทำด้วยสักหลาดสีดำ ที่ขอบโค้งของกะบังหน้าหมวกปักด้วยดินทองหรือวัตถุเทียมดินทองเป็นลวดลายช่อชัยพฤกษ์ ด้านละ ๒ ช่อ โดยปักหรือทำให้มาบรรจบกันที่ตรงกลางของกะบังหน้าหมวก เว้นระยะห่างจากกันพองาม สายรัดคางสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร มีปุ่มโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวก ข้างละ ๑ คู่ มีปุ่มโลหะสีทองขนาดกว้างประมาณ ๑.๒ เซนติเมตร ที่ขอบบนและล่าง และขนาดกว้างประมาณ ๐.๖ เซนติเมตร ที่ตรงกลางของผ้าพันหมวก ที่หน้าหมวก ติดตราครุฑพ่าห์ปักคันทองหรือวัตถุเทียมคันทอง สูง ๕.๕ เซนติเมตร บนหมอนสักหลาดสีขาว ตามภาพถ่ายข้อบังคับ

สมาชิกหญิง ให้อนุโลมตามแบบหมวกของสมาชิกชายแต่เป็นทรงอ่อน ที่หน้าหมวก ติดตราครุฑพ่าห์ปักคั่นทองหรือวัตถุเทียมคั่นทอง สูง ๕ เซนติเมตร

(๒) เสื้อ

สมาชิกชาย ให้ใช้เสื้อแบบราชการสีขาว ใช้ดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดใหญ่ ๕ ดุม ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่อกเสื้อ เนื้อกระเป๋านชายด้วย

สมาชิกหญิง ให้ใช้เสื้อนอกคอเบะสีขาวแบบคอป้าน แขนยาวถึงข้อมือ มีตะเข็บหลัง ๔ ตะเข็บ ที่แนวสาบอกมีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร ๕ ดุม มีกระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าเจาะเฉียงเล็กน้อย ไม่มีใบปกกระเป๋า และให้ใช้เสื้อคอพับ แขนยาวสีขาวผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกลาดี

การประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

(๓) อินทรรณู

สมาชิกชาย ให้ใช้อินทรรณูแข็งทำด้วยสั๊กพลาสติกดำเป็นแผ่นสี่เหลี่ยมผืนผ้า เรียวจากด้านใหญ่ไปทางคอ ปลายมน ด้านใหญ่กว้างประมาณ ๕.๕ เซนติเมตร ด้านคอกว้างประมาณ ๔.๕ เซนติเมตร มีขนาดยาวประมาณ ๑๒.๕ เซนติเมตร ปักคั่นสีทองเป็นลายประจำยามเต็มแผ่น ตอนปลายติดดุมโลหะสีทองขนาดเล็กตราครุฑพ่าห์ ๑ ดุม

สมาชิกหญิง ให้อนุโลมตามแบบอินทรรณูของสมาชิกชาย แต่ให้มีขนาด ด้านใหญ่กว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร ด้านคอกว้างประมาณ ๔ เซนติเมตร มีขนาดยาวประมาณ ๑๑.๕ เซนติเมตร

(๔) กางเกง กระโปรง

สมาชิกชาย ให้ใช้กางเกงแบบราชการสีขาวขาว ไม่พับปลายขา

สมาชิกหญิง ให้ใช้กระโปรงสีขาวยาวปิดเข้าปลายบานเล็กน้อย

(๕) รองเท้า ถุงเท้า

สมาชิกชาย ให้ใช้รองเท้ามุ้ยสันหนังสีดำชนิดผูก ถุงเท้าสีดำ

สมาชิกหญิง ให้ใช้รองเท้ามุ้ยสันหนังสีดำปิดปลายเท้าไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๓ เซนติเมตร ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

(๖) เครื่องหมายสังกัด

ให้มีเครื่องหมายรัฐธรรมณูญอยู่ภายในวงกลม มีรัศมีโดยรอบขนาดสูง ๒.๕ เซนติเมตร ทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง สำหรับสมาชิกชายให้ติดที่คอเสื้อตอนหน้าทั้งสองข้าง ส่วนสมาชิกหญิงให้ติดที่คอเบาะของเสื้อตอนบนทั้งสองข้างเหนือแนวเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ให้ใช้เครื่องแบบนี้ในโอกาสไปงานพิธีหรือตามหมายกำหนดการ

ข. เครื่องแบบปกติภาคีคอป ให้ประกอบด้วย

(๑) หมวก

สมาชิกชาย ให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีภาคีมีลักษณะและส่วนประกอบ เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว แต่ผ้าพันหมวกเป็นสีดำคาดแถบสีทอง หมอนตักหลอดสำหรับปิดตราครุฑพ่าห์เป็นสีดำ ตามภาพท้ายข้อบังคับ

สมาชิกหญิง ให้อนุโลมตามแบบหมวกของสมาชิกชายแต่เป็นทรงอ่อน

(๒) เสื้อ

ให้ใช้เสื้อเชิ้ตสีภาคีแขนยาวรัดข้อมือ มีคุมที่ข้อมือข้างละ ๑ คุม หรือแขนสั้น มีกระเป๋ายึดติดที่หน้าอกเสื้อข้างละ ๑ กระเป๋า ที่กระเป๋าสีเสื้อมีแถบอยู่ตรงกลางตามทางดิ่งกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร มีใบปกกระเป๋ารูปมนชายกลางแหลม ที่ปากกระเป๋าสองข้างติดคุมข้างละ ๑ คุม สำหรับขัดกับใบปกกระเป๋าดูเสื้อผ่าอกตลอด มีสายกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ติดคุมตามแนวอกเสื้อ ๕ คุม ระยะห่างกันพอสมควร และติดเครื่องหมายสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ในช่วงอากาศร้อนให้ใช้เสื้อดังกล่าวเป็นแบบคอพับแขนสั้นได้

ในโอกาสไปงานพิธีหรือเข้าที่ชุมนุมชน ให้ใช้เสื้อเชิ้ตแขนยาวผูกผ้าผูกคอสีดำ เงื่อนกลาสีสอดชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื้อได้คุมเม็ดที่สอง

การประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

(๓) อินทรธนู

สมาชิกชาย ให้ใช้อินทรธนูแข็งทำด้วยสักลาดสีดำเป็นแผ่นสี่เหลี่ยมผืนผ้าเรียวยาวจากด้านไหล่ไปทางคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้างประมาณ ๕.๕ เซนติเมตร ด้านคอกว้างประมาณ ๔.๕ เซนติเมตร มีขนาดยาวประมาณ ๑๒.๕ เซนติเมตร ตอนปลายติดคุมโลหะสีทองขนาดเล็ก ตราครุฑพ่าห์ ๑ คุม ปักคันทองเป็นลายถักเต็มแผ่นอินทรธนู มีเครื่องหมายทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปรัฐธรรมณูญอยู่กลางพระมหามงกุฎ ประกอบด้วยรวงข้าวและดอกบัวค้อมวงล้อมอยู่เบื้องล่างขนาดสูง ๕ เซนติเมตร ติดทับบนลายถักคันทองตอนกลางของแผ่นอินทรธนู โดยให้ห่างจากขอบด้านไหล่ขึ้นมาประมาณ ๑.๒ เซนติเมตร ตามภาพท้ายข้อบังคับ

สมาชิกหญิง ให้อนุโลมตามแบบอินทรีของสมาชิกชาย แต่ให้มีขนาด ด้านไหล่กว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร ด้านคอกว้างประมาณ ๔ เซนติเมตร มีขนาดยาวประมาณ ๑๑.๕ เซนติเมตร

(๔) กางเกง กระโปรง

สมาชิกชาย ให้ใช้กางเกงแบบราชการสีทึบยาว ไม่พับปลายขา

สมาชิกหญิง ให้ใช้กางเกงแบบสมาชิกชาย หรือกระโปรงสีทึบยาวปิดเข้า ปลายบานเล็กน้อย

(๕) เข็มขัด

ให้ใช้เข็มขัดทำด้วยด้ายถักสีทึบกว้าง ๓ เซนติเมตร หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะ สีทองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอนปลายมนกว้าง ๑.๕ เซนติเมตร ยาว ๕ เซนติเมตร มีรูปครุฑ คุนนูนอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดรู ปลายเข็มขัดหุ้มด้วยโลหะสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร

(๖) รองเท้า ถุงเท้า

สมาชิกชาย ให้ใช้รองเท้ามุ้ยสีน้ำตาลดำชนิดผูกหรือหุ้มข้อหนังสีดำ ถุงเท้าสีดำ

สมาชิกหญิง ถ้าใช้กางเกง ให้ใช้รองเท้ามุ้ยสีน้ำตาลดำปิดปลายเท้า ไม่มีลวดลาย ถุงเท้าสีน้ำตาล ถ้าใช้กระโปรง ให้ใช้รองเท้าสีน้ำตาลปิดปลายเท้า ไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๗ เซนติเมตร ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

ให้ใช้เครื่องแบบนี้ได้ตามปกติและในเวลาไปราชการหรือตรวจราชการ

ก. เครื่องแบบปกติภาคีเกมเขียว ให้ประกอบด้วย

(๑) หมวก

ให้ใช้หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีทึบภาคีเกมเขียว ที่ขอบโค้งของกะบังหน้าแก๊ปปักด้วย ดิ้นทองหรือวัตถุเทียมดิ้นทองเป็นลวดลายช่อชัยพฤกษ์ ด้านละ ๒ ช่อ โดยปักหรือทำให้มาบรรจบกัน ที่ตรงกลางของกะบังหน้าหมวก เว้นระยะห่างจากกันพองาม ที่หน้าหมวกเหนือกะบังติดตรา ครุฑพ่าห์ ทำด้วยโลหะสีทองสูง ๓ เซนติเมตร หรือปักตราครุฑพ่าห์ทำด้วยด้ายหรือไหมสีเหลืองหรือ สีทองสูง ๓ เซนติเมตร ตามภาพท้ายข้อบังคับ

(๒) เสื้อ

ให้ใช้เสื้อคอเปิดสีทากีแกมเขียว ไม่มีสาบอก ที่คอและแนวอกมีคูดุม ๖ คูดุม ชัดคูดุม ปิดคอได้ มีลิ้นปิดอกแขนยาวแบบทรงกระบอก ที่อกมีกระเป๋าไม่มีสาบปะข้างละ ๑ กระเป๋า มุมกระเป๋าและปากกระเป๋าเป็นรูปตัดพองาม กระเป๋าต่างเป็นกระเป๋าย่อมมีใบปกรูปตัดที่ปากกระเป๋า ทั้ง ๒ กระเป๋า มีคูดุมที่ปากกระเป๋าข้างละ ๑ คูดุม สำหรับขัดกับใบปกกระเป๋า ทำด้วยวัสดุ สีเดียวกับ เสื้อรูปกลมแบนขนาดเล็ก ชายเสื้อตัดตรงไม่มีเว้า ที่ปกคอเสื้อทั้งสองข้างปักด้วยด้ายหรือไหมสีเหลือง หรือสีทอง เป็นรูปรัฐธรรมนูญอยู่ภายในวงกลม มีรัศมีโดยรอบ ขนาดสูง ๒.๕ เซนติเมตร

(๓) กางเกง

ให้ใช้กางเกงขาวาสีทากีแกมเขียว ไม่พับปลายขา ที่แนวตะเข็บกางเกงด้านข้าง เป็นกระเป๋าปะ ปากกระเป๋าเฉียงไม่มีปก และจะมีกระเป๋าลังเป็นกระเป๋าปะ มีปกชัดเจนกระเป๋าละ ๑ คูดุมด้วยก็ได้ ตะเข็บกางเกงทุกตะเข็บต้องเป็นตะเข็บคู่

(๔) เข็มขัด

ให้ใช้เข็มขัดทำด้วยด้ายถักสีทากีแกมเขียว กว้าง ๓ เซนติเมตร หัวเข็มขัดและ ปลายเข็มขัดให้มีลักษณะเช่นเดียวกันกับเข็มขัดของเครื่องแบบปกติทากีคอพับ

(๕) รองเท้า

ให้ใช้รองเท้าสูงครึ่งน่องสีทากีแกมเขียวหรือสีดำ มีรูร้อยเชือก

ให้ใช้เครื่องแบบนี้เป็นเครื่องแบบสนามในโอกาสตรวจการเฉพาะกิจ

ง. เครื่องแบบปกติทากีตรวจการ ให้ประกอบด้วย

(๑) หมวก

สมาชิกชาย ให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีทากี เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติทากีคอพับ

สมาชิกหญิง ให้อนุโลมตามแบบหมวกของสมาชิกชายแต่เป็นทรงอ่อน

(๒) เสื้อ

ให้ใช้เสื้อสีทากีคอแยะแบบคอตั้งแขนสั้น ปล่อยเอว ตัวเสื้อผ่าอกตลอดมีคูดุม ที่อกเสื้อ ๔ คูดุม มีกระเป๋าเย็บติดภายนอกเป็นกระเป๋าย่นและล่างอย่างละสองกระเป๋า กระเป๋าย่น มีใบปก มนชายกลางแหลม มีแถบกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ตรงกึ่งกลางกระเป๋าทางคิง กระเป๋าต่าง เป็นกระเป๋าย่อมมีใบปกรูปตัด ที่ปากกระเป๋าทั้งสองกระเป๋ามีคูดุมที่ปากกระเป๋าข้างละ ๑ คูดุม สำหรับ ขัดกับใบปกกระเป๋า คูดุมที่กล่าวนี้มีลักษณะเป็นรูปกลมแบนทำด้วยวัสดุสีเดียวกับเสื้อที่เอวด้านหลัง คาดด้วยผ้าสีเดียวกับเสื้อขนาดกว้าง ๕ เซนติเมตร และติดเครื่องหมายสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง

การประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

(๓) อินทรรณู กางเกง กระโปรง เข็มขัด รองเท้า ถุงเท้า ให้ใช้เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติภาคีคอป

ให้ใช้เครื่องแบบนี้แทนเครื่องแบบปกติภาคีคอปได้ในโอกาสอันสมควร”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๐ แห่งข้อบังคับของรัฐบาลว่าด้วยเครื่องแบบสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๐ อดีตสมาชิกวุฒิสภา ให้แต่งเครื่องแบบเช่นเดียวกับสมาชิกวุฒิสภา เว้นแต่ให้ติดเครื่องหมายอักษร นก ขนาดสูง ๒.๕ เซนติเมตร ทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋าบนด้านขวา ในกรณีสตรีให้ประดับที่หน้าอกเสื้อเบื้องขวา”

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๒ แห่งข้อบังคับของรัฐบาลว่าด้วยเครื่องแบบสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับของรัฐบาลว่าด้วยเครื่องแบบสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๒ นอกจากเครื่องแบบดังกล่าวแล้วในข้อ ๔ ให้มีเครื่องหมายโลหะสีทองลักษณะรี ตรงกลางมีรูปรัฐธรรมนูญประดิษฐานบนพานสองชั้น อยู่ภายในวงกลมลงยา สีธงชาติไทย ตอนบนเหนือวงกลมเป็นรูปยอดโดมของพระที่นั่งอนันตสมาคม และตอนล่างของวงกลม มีข้อความว่า “สมาชิกวุฒิสภา” รายละเอียดตามภาพท้ายข้อบังคับ

ให้เครื่องหมายตามวรรคหนึ่งมี ๒ ขนาด คือ ขนาดความสูง ๓.๕ เซนติเมตร และขนาดความสูง ๖.๕ เซนติเมตร

ให้ใช้เครื่องหมายขนาดความสูง ๓.๕ เซนติเมตร ประดับที่ริ้วคอกอปของเสื้อนอกเบื้องซ้ายในเวลาแต่งกายสากล และให้ใช้เครื่องหมายขนาดความสูง ๖.๕ เซนติเมตร ประดับที่อกเสื้อตรงกลางกระเป๋าด้านขวาในเวลาแต่งเครื่องแบบ ในกรณีสตรีให้ประดับที่หน้าอกเสื้อเบื้องขวา”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓

ชัย ชิดชอบ

ประธานรัฐสภา

หมวกเครื่องแบบปกติขาว

หมวกเครื่องแบบปกติขาวสมาชิกหญิง

หมวกเครื่องแบบปกติกาก็คอพับ
และเครื่องแบบกาก็ตรวจการ

**หมวกเครื่องแบบปกติภาคีคอปป์
และเครื่องแบบภาคีตรวจการสมาชิกหญิง**

อินทราณูของเครื่องแบบปกติกาฬคอปับและเครื่องแบบปกติกาฬตรวจการ

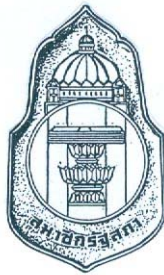
หมวกเครื่องแบบปกติกาภิแกมเขียว
(ติดตราครุฑพ่าห์ทำด้วยโลหะสีทอง ปักช่อชัยพฤกษ์ด้วยด้นทอง)

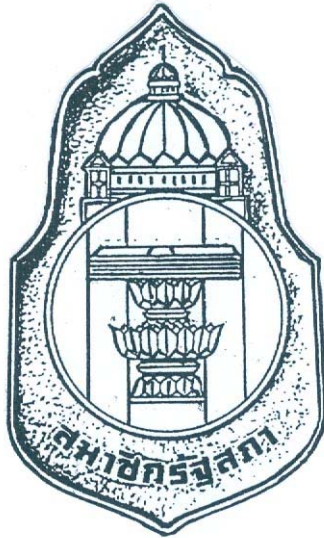
หมวกเครื่องแบบปกติกาภิแกมเขียว

(ปักตราครุฑพำห้และช่อชัยพฤกษ์ด้วยด้ายหรือไหมสีเหลืองหรือสีทอง)

เครื่องหมายสมาชิกวุฒิสภา ขนาดความสูง ๓.๕ เซนติเมตร ประดับที่รังดุมคอปัดของเสือนอก

เครื่องหมายสมาชิกวุฒิสภา ขนาดความสูง ๖.๕ เซนติเมตร ประดับที่อกเสื้อ